

Pohádka z dávného mořského dna

TAJEMNÁ MÍSTA ČESKÉHO A SASKÉHO ŠVÝCARSKA

Mohl by to být báječný víkendový výlet k moři, kdyby tu však nebyl jeden malý nesoulad: s mořem se minete o nějakých sto milionů let. Voda odtekla a zbylo po ní jen opuštěné dno. Ale i to stojí za prozkoumání. Je tajemné a pohádkové. Zeptejte se třeba Hanse Christiana Andersena. České a Saské Švýcarsko navštívil a moc se mu tady líbilo.

Cesta do romantické země na česko-německé hranici je jednoduchá. Jde se stále z kopce, po proudu všech potoků a řek až do místa, kde Labe opouští naše území. Tady v Hřensku je nejnižší bod České republiky a právě zde začíná České a Saské Švýcarsko.

Tři milníky zrození

V historii Českého a Saského Švýcarska najdete tři důležité milníky: moře, německé romantiky a turistiku. Vše začalo kdysi v druhohorách v době křídové. Nad dnešní krajinou se rozkládalo moře, na jehož dně se postupně usazovaly nánosy písku. Výška těchto usazenin dosahovala až několika stovek metrů. Tím vznikl základ dnešního národního parku.

Když moře ustoupilo, přišel čas sopek vybuchujících v Českém středohoří. Výbuchy sice roztrhaly usazené pískovce na menší

kry, vyvěrlá láva však některé části písečných ker zpevnila. Zbytek dokonaly potoky, déšť a vítr. Přírodní eroze zformovala půvabnou krajinu, která může vzdáleně připomínat stolové hory Venezuely. V Českém a Saském Švýcarsku nejsou žádné vyčnívající vrcholy, zdálky vše vypadá jako mírně zvlněná krajina porostlá lesy. Z tohoto návrší se ale do hlubin propadají strže a rokle, do nichž se jen s obtížemi prodírá slunce.

Díky tomuto modelování krajiny je možné při výletech pozorovat zajímavý jev, kterému se říká klimatická inverze. V údolích a na dně strží se udržuje chladný a vlhký vzduch, kdežto na vrcholcích skal a na náhorních plošinách je sucho a teplo. Jednotlivé klimatické zóny lze snadno rozpoznat podle rostlin a stromů. Chlad a zima vyhovují smrkům, javorům nebo bukům. Na slunných místech se daří borovicím či jeřábům.

Přírodní báseň

Krajina je tedy zrozena, nyní je nutné ji objevit. Tento úkol připadl v osmnáctém století německým romantikům, kteří si rozebrané skály zamilovali a zprávu o nich předávali dál. „Člověk se připraví na to, že uvidí nepřerušovaný zástup jedinečných přírodních krás, které získávají na velikosti, kráse a rozsahu tím více, čím dále člověk dojde. Po mnoho dní se budou oči pást na něčem, co je pro duši a srdce tou nejlepší potravou,“ velebil tato místa například Wilhelm Leberecht Götzinger.

Objeveným krásám bylo potřeba také nějak říkat a o to se postarali dva malíři z akademie v Drážďanech, Adrian Zingg a Anton Graff. Oba přišli do Drážďan malovat ze Švýcarska a krajina u Labe jim připomínala domovinu. Začali jí tedy říkat Saské Švýcarsko a název od nich přejali i ostatní. A co měli Němci, museli mít i Češi. Ti už bez malířů pojmenovali své skály na České Švýcarsko.

Na začátku devatenáctého století bylo už vše připravené pro příchod turistů. Začínal-li tento malý historický exkurz citací z německých materiálů, budiž zakončen pozvánkou českou. V roce 1864 ji do nejstaršího vytištěného průvodce Českým Švýcarskem sepsal zdejší myslivecký adjunkt Ferdinand Náhlík: „Nuže, milý poutníku, jenž snad jako zaklet žiješ v sevřených zdech velkého města a neustále šlapeš jen chodníky zaprášených ulic, chop se poutnické hole a vymaň se alespoň pro jednou tomu zúženému

Pravčická brána – symbol Českého Švýcarska

FOTO: ZLÉCH TOURISM